

6.9.2019

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: lausuntopyyntö 27.6.2019

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA SUOMEN SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI

Metsähallituksen Eräpalvelut toteaa luonnoksesta seuraavaa:

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa on päivitettävän hoitosuunnitelman perintönä ja myös uusina avauksina monia hyviä ja keskeisiä linjauksia, joiden säilymistä lausuntoprosessin ja vahvistamisen edetessä Metsähallituksen Eräpalvelut pitää tärkeänä.

Rajat ylittävä yhteistyö - Susiyksilöiden elinpiirit ja pentuelaumojen reviirit ovat laajoja, ja lisäksi susiyksilöt kulkevat sopivaa elinaluetta etsiessään tyypillisesti hyvin pitkiä matkoja. Valtiorajoja ylittävät liikunnot ovat useammin sääntö kuin poikkeus. Susikannan hoitoa ja hallintaa koskevan rajat ylittävän yhteistyön toimintaedellytysten takaaminen on tärkeää. Luonnoksessa todetaan seuraavasti: *"Suomen, Skandinavian sekä Luoteis-Venäjän susikannat ovat historiallisesti olleet samaa populaatiota. Tästä lähtökohdasta ajatellen niitä pitäisi tulevaisuudessa kansainvälisellä yhteistyöllä hoitaa yhtenä kokonaisuutena."* Eräpalvelut pitää tätä kirjausta erityisen hyvänä.

Kannanhoidollinen metsästys - Susi on tehokas lisääntyjä, ja ravinnon ja tilan riittäessä sen tiedetään tyypillisesti kykenevän 30 % tai jopa korkeampaan vuotuiseseen kannankasvuun. Sudella ei ole ihmisen lisäksi juuri muita vihollisia, eikä loisten, tautien tai ravintokilpailun ole toistaiseksi todettu nykytiheyksillä säädelleen susikantaa. Suomalaisessa ja pohjoismaisessa asutusmallissa, elinkeinorakenteessa, luonnonvarojen hoidon ja käytön käytänteissä ja yhteiskuntajärjestelmässä ei ole mahdollista antaa susikannan kasvaa ravinto- tai tilarajoitteiseksi (tämä tarkoittaisi poronhoitoalueen ulkopuolella lähes kymmenkertaista kantaa nykyiseen verraten). Pitkällä aikavälillä susikannan säätelyn ainoa ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä keino on vuotuinen laillinen metsästys. Sen vaihtoehtona on ainoastaan laitton tappaminen. Muita vaihtoehtoja ei ole. Näin ollen kannanhoidollisen metsästyksen tulee väistämättä säilyä toimenpidevalikoimassa ja sen käytäntöjen kehittelyyn ja hioutumiseen tulee olla tarjolla riittävän pitkä aika - Eräpalveluiden mielestä toistaiseksi koettu kaksi vuotta oli aivan liian lyhyt.

Suden kanssa rinnakkaineloa koskeva tutkimus - Sidosryhmien välillä ilmenevän suden suojeluun ja kannanhoitoon kytkeytyvän konfliktin rintamalinjan tutkitusti tiedetään kulkevan paljolti maaseudun ja kaupunkien välissä. On huomionarvoista, että tuo sama rintamalinja jakaa myös suden esiintymisen; susia ei ole - eikä myöskään suden kanssa rinnakkaineloa - kaupungeissa, mutta maaseudulla kyllä. Tämä tosiseikka vieläkin usein unohtuu tai se pyritään häivyttämään keskustelusta. Tätä silmällä pitäen on aivan keskeistä selväsanaisesti tunnustaa suden kanssa tosiasiallisesti arkisen tilansa jakavien kansalaisten tarpeet ja odotukset keskeisemmiksi muiden kansanosien tarpeisiin ja odotuksiin verrattuna. Suomalainen ja pohjoismainen tutkimus tukee tätä näkökantaa. Suden kanssa rinnakkaineloa koskevan yhteiskuntatieteellisen ja sosiologisen tutkimustiedon karttumisen edistäminen sekä tämän

tiedon nostaminen tasavertaiseksi suojelubiologisen tieteellisen tiedon rinnalle on suden suojelun ja kannanhoidon onnistumisen avain.

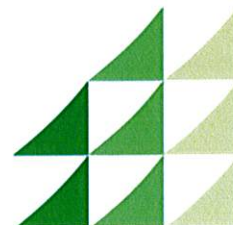
Metsäpeura - Metsähallituksella on Julkisen riistakonsernin toimijoista tällä hetkellä päävastuu metsäpeuran kannanhoidossa ja suojelussa. Metsähallitus toimeenpanee metsäpeuran perimän puhtauden turvaavaa kansallista hanketta, sekä koordinoi kaikkiaan kymmenen hankekumppania käsittävää metsäpeuran suojelu ja kannanhoitohanketta, jossa keskeinen päämäärä on (ala)lajin palautus takaisin entisille elinalueilleen Suomenselän etelä- ja lounaislaiteille läntisessä Suomessa. Metsäpeurakannan suojelun käsittely *susikannan hoidon erityiskysymyksenä* on Metsähallituksen Eräpalveluiden näkökulmasta tarkastellen tärkeää.

Metsähallituksen Eräpalveluiden esittämiä muutos- ja korjausehdotuksia lausuntoon:

2.1.2 Susien laittoman tappamisen vähentäminen - Toimenpidelaatikossa Metsähallituksen erätarkastajia koskevassa lauseessa tulee täsmentää törkeä tekotapa: "Erätarkastajien toimivaltuuksia laajennetaan myös yksityismailla tapahtuvaan epäiltyjen törkeiden metsästysrikosten rikospaikkatutkintaan." Leipätekstissä asia on mainittu, mutta se tulee lisätä myös laatikkotekstiin.

3.2 Metsäpeura - Sanoilla *"Suomessa on kerätty tietoa susien metsäpeuroihin ja hirviin..."* alkava kappale vaikuttaa turhalta. Koko kappale rakentuu toisen lauseen varaan, jossa kuitenkin itsessäänkin luonnehditaan metsäpeuraa koskevan laskelman tuloksen olevan *"hyvin epävarma"*. Ei ole perusteltua, eikä myöskään tutkimuseettisesti oikein antaa pelkkään talviseuranta-aineistoon pohjaten koko vuotta koskevaa kuolleisuusarviota. Kappale ei tarjoa lisäarvoa tekstikokonaisuuteen.

3.2 Metsäpeura - Nyt päivitettävässä vuoden 2015 hoitosuunnitelmassa todettiin metsäpeuran palautusistutuksesta ja sudesta seuraavasti: *"On selvää, että palautusistutuksen onnistuminen vaatii, etenkin alkuvaiheessa, palautuksen kohdealueilla susikannan tehokasta säätelyä metsästyksellä."* Kyseinen lause säilyi edelleen tämän päivitysluonnoksen aiemmissa versioissa osion 3.2 viimeisen kappaleen lopussa, mutta on jätetty kokonaan pois nyt lausuntojen kohteena olevasta luonnosversiosta. Lauseen poisjättäminen (tai muuttaminen) on sikäli perusteltua, että tosiasiallisesti ei voida sanoa olevan 'selvää', että metsäpeuran palautusistutuksessa onnistuminen vaatisi susikannan tehokasta säätelyä. Sen sijaan voidaan kuitenkin sanoa sen olevan 'todennäköistä', koska suden tiedetään olevan yksittäisistä metsäpeuran kuolleisuustekijöistä merkittävin, ja koska metsäpeuran palautusistutuksessa vuotuiset luontoon laskettavat yksilömäärät ovat käytännön syistä kriittisen pieniä susilauman reviiiriltään keskimäärin tappamien sorkkaeläinten määrään nähden. Metsähallituksen Eräpalvelut toteaa lisäksi, että metsäpeuran suojelussa onnistumisen takaamiseksi ei Suomessa toistaiseksi ole riittävän tarkkaan pohdittu Luontodirektiivin 16 artiklan kohdan 1 (a) suomia mahdollisuuksia suden metsäpeurakantaan kohdistaman saalistuksen vähentämiseksi määrättyinä aikana ja määrättyllä alueella. Näin ollen, osion 3.2 lopusta poistettu lause tulisi palauttaa muokattuna muotoon: *"On todennäköistä, että palautusistutuksen onnistuminen vaatii, etenkin alkuvaiheessa, palautuksen kohdealueilla susikannan tehokasta säätelyä metsästyksellä. Riistahallinnon tulee selvittää Luontodirektiivin 16 artiklan 1 (a) kohdan tarjoamat mahdollisuudet susikannan ajallisesti ja paikallisesti rajattuun säätelyyn metsäpeuran suojelemiseksi ja palautusistutusten onnistumisen turvaamiseksi, sekä tarpeen mukaan ohjeistaa asianosaisia mainittuun lainkohtaan liittyvässä luvanhakumenettelyssä metsäpeuran palautusistutusten kohdealueilla."*

Oikeinkirjoitus ja kielioppi - Ymmärrettävistä syistä on hoitosuunnitelmaluonnoksen laatimiseen ja tuoreimpaan muotoonsa koostamiseen tarjolla oleva aika ollut varsin rajallinen. Tämän vuoksi luonnostekstin oikeinkirjoitus ja kielioppi jättävät vielä paljon parantamisen varaa. Metsähallituksen Eräpalvelut toivoo, että tähän työhön löytyy vielä prosessin loppuvaiheessa riittävät resurssit ja asiantuntemus. Susikannan hoidon kaltaista moniulotteista erityisaihetta koskevan laajan tekstin kielenhuolto on vaativa tehtävä. On selvää, että se edellyttää tekijältään ei vain suomen kielen, vaan myös itse aiheen tuntemista.

Metsähallituksen Luontopalvelut toteaa luonnoksesta seuraavaa:

Hoitosuunnitelmasta käy hyvin ilmi, että suden suojelu on vahvasti ja ennen kaikkea sosiaalinen ja poliittinen asia. Vaikutelmaksi jää, että sosiaalinen puoli korostuu suunnitelmassa lajin suojelunäkökohtia voimakkaammin ja että hoitosuunnitelman sisältö lienee tulos monista kompromisseista.

Myönteistä hoitosuunnitelmassa on voimakas painotus valistuksen ja tiedotuksen lisäämiseksi sekä selvästi esille tuotu näkemys yhteistyön lisäämiseksi naapurimaiden kanssa. Lisäksi puhutaan selkeästi ja kiertelemättä suden salametsästyksessä ja korostetaan dna-perusteisen seurannan tärkeyttä, mikä on hyvä.

Suunnitelmassa tuodaan hyvin esiin, että erävalvonta ja sen lisääminen on tärkeä keino lajin suojelussa. Laittomuudet pitää pystyä havaitsemaan ja havaituista rikkomuksista on määrättävä yhdenmukaisesti rangaistukset koko maassa.

Metsähallituksen Luontopalvelujen esittämiä muutos- ja korjausehdotuksia lausuntoon:

1 Susikannan hoitosuunnitelman tavoitteet - Hoitosuunnitelmaan kirjattu 25 lisääntyvää paria on Metsähallituksen Luontopalvelujen mielestä luonnonsuojelullisesti ehdoton minimi. Tästä ei kuitenkaan saa tulla samalla myös maksimi vaan Suomessa täytyy olla tilaa myös suuremmalle susimäärälle, joka sekin olisi syytä määritellä. Tämä liittyy myös suotuisan suojelun tason määrittämiseen, mikä suunnitelmasta nyt puuttuu. Suunnitelmasta ei myöskään käy ilmi, mikä on nykyinen lisääntyvien parien määrä.

Suotuisa suojelutaso (sivu 7) - *"Susikannan suotuisan suojelutason saavuttaminen yksinomaan Suomen rajojen sisällä ilman, että kannan yhteyksiä toisiin populaatioihin ei ole varmistettu ja huomioitu, ei voida ajatella olevan kokonaiskestävä ratkaisu. Käytännössä se tarkoittaisi niin suurta susikantaa, että se yhdessä muiden suurpetokantojen kanssa johtaisi sekä sosiaalisesti että taloudellisesti, mutta myös ekologisesti kestäättömään tilanteeseen".* Metsähallituksen Luontopalvelujen mielestä Suomen rajojen sisällä suojelun kannalta suotuisa populaatiokoko tulisi määritellä tai arvioida tarkemmin.

2.1 Suden sietämisen edistäminen ja perustan luominen suden hyväksyttävyydelle - Riistahallinto ja - tutkimus yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa yhdessä ja erikseen huolehtivat kouluyhteistyöstä, jossa välitetään objektiivista tietoa suden biologiasta ja suden käyttäytymisestä sekä Suomen ja alueen susikannasta ja sen hoidosta ja sen perusteista. Suomen riistakeskus varmistaa, että uusien metsästäjien koulutuksessa tarjotaan tietoa suden biologiasta ja suden käyttäytymisestä sekä suden huomioon ottamisesta mm. koirametsästyksessä. Nämä ovat erittäin tärkeitä toimenpiteitä, mutta Metsähallituksen Luontopalvelujen mielestä myös nykyisten metsästäjien mielipiteisiin tulisi

vaikuttaa enemmän ja tästä tulisi olla selkeät toimenpide-ehdotukset ja kirjaukset myös hoitosuunnitelmassa.

Luonnoksessa käytetään termiä sietäminen (englanniksi tolerance). Metsähallituksen Luontopalvelujen mielestä sana on hyvin negatiivissävytteiden, ja sana leimaa suunnitelman vireen susikielteiseksi ja Luontopalvelut esittääkin sanan korvaamista sanalla "hyväksyminen".

2.6.2 Susien kannanhoidollisesta metsästyksestä todetaan, että "Kannanhoidollinen metsästys mitoitetaan aina siten, että se ei vaaranna pienimmän elinvoimaisen susikannan ylläpitämistä eikä estä susikannan suotuisan suojelun tason saavuttamista". Suunnitelmassa ei kuitenkaan määritellä suotuisaa suojelun tasoa, minkä Metsähallituksen Luontopalvelujen mielestä pitäisi olla suunnitelman ja asetettujen toimenpiteiden keskeinen tavoite.

3.1 Poronhoitoalueen susikannan hoito - Poronhoitoalueen osalta puuttuvat selkeät linjaukset ja kirjaukset ja Metsähallituksen Luontopalvelujen näkemyksen mukaan poronhoitoalueella hyväksytään nykyisen käytännön jatkuminen eli kaikki sudet voidaan tappaa poronhoitoon vedoten. Pohjoisen suurilla suojelualueilla liikkuu poromiesten lisäksi lähinnä vain Metsähallituksen henkilökuntaa. Tätä ei ole huomioitu puhuttaessa seurantaan tekevistä tahoista. Asian tärkeyden vuoksi myös Metsähallitus tulisi mainita seurantaan tekevänä organisaatioina erityisesti Pohjois-Suomessa.

Lisätietoja lausunnosta antaa ylitarkastaja Juha Ahonen (040 646 4250).

Timo Tanninen
luontopalvelujohtaja

